

Журналист

ЗА ПРОФЕСИЯТА

Журналистът е човек, който се занимава със събирането и разпространението на информация (под формата на текст, аудио, видео или снимки) за обществени явления, тенденции, важни теми и хора.

Терминът «журналисти» възниква в началото на XIX век, означавайки хора, пишещи за периодични издания (или журнали). Днес към тази професия принадлежат и репортери, кореспонденти, разследващи журналисти, фотожурналисти, колумнисти, главни редактори и т.н.

Известни личности в историята на журналистиката са писателите Даниел Дефо, Чарлз Дикенс, Ръдиърд Киплинг, а за България – Христо Ботев. В по-ново време с журналистика са се занимавали Уинстън Чърчил (министър-председател на Великобритания), Ричард Никсън (президент на САЩ), Джордж Оруел (английски писател).

В днешното общество журналистите заемат особено място в съзнанието на хората. От тях се очакват професионализъм в информирането за събития, безусловно придържане към истината и спазването на журналистическата етика, включваща обективност и липсата на пристрастия.

С навлизането на социалните мрежи и блогите в съвременния живот обаче, се наблюдава разрастването на по-либерални видове журналистика, основаваща се на пропагандни и необективни методи за манипулиране или промяна на социални и политически възгледи и политики. Те често се отличават с крайни пристрастия, а източниците на информация не подлежат на контрол.

ПОВИШЕНО ВНИМАНИЕ КЪМ

Първият ежедневник в света, Daily Courant, се появява по улиците на Лондон през 1702 г. Вестникът се ограничава до публикуване на новини и факти, без да изразява мнения. Работейки по модел, следван и до днес, вестникът продава рекламно пространство в колоните си, за да получава приходи и, което е важно, за да избегне пряка политическа намеса в публикуваното съдържание.

Много от днешните частни средства за масово осведомяване се радват до голяма степен на независимост по отношение на публикуваната информация, без пряка намеса на властта.

Необходимостта да имат приходи, за да продължат да съществуват и функционират обаче, има определено отношение към това, което журналистите могат или не могат да публикуват. Почти всички новинарски издания (независимо дали са консервативни, либерални или радикални) привличат определена аудитория, зависеща от това какви факти и гледни точки се изразяват от медията, въпреки че съдържанието и представянето на информацията са основна отговорност на редакторите и издателите.

Днес компютърните технологии промениха традиционните медии кардинално. Печатните медии отстъпват място на онлайн новинарските публикации. Журналистите, които някога са прекарвали по-голямата част от работния си ден извън редакцията, търсейки източници на информация или новини, днес могат да проследяват събития чрез онлайн източници, да си кореспондират по имейл или мобилен телефон и да обобщават събраната информация, без да се налага да напускат бюрото си. Текстовете могат да бъдат публикувани онлайн веднага, без първо да е необходимо да бъдат разположени сред други публикации и изпратени до печатницата.

Тези нови методи на работа имат очевидни предимства – както за журналиста, така и за читателя – въпреки че има значителни недостатъци по отношение на журналистическата професия. Издателите приемат, че огромното мнозинство от потребителите на онлайн новини имат все по-малко търпение да четат дълги, задълбочени информации по основни проблеми. Следователно те инвестират по-малко ресурси в наемането на разследващи журналисти, които да произвеждат съдържание след продължително проучване, предпочитайки „с едни клик“ новини, лесни за четене и възприемане. С по-малко сериозни журналисти, наети в големите медии, качеството на журналистиката страда, което води до това, че широки слоеве от обществото не могат да мислят критично и следователно са по-податливи на пропаганда и манипулация. С други думи, създават се идеални условия за бъдещи авторитарни правителства и безскрупулни рекламодатели. Независимо от това, в жизнеспособните демокрации журналистите заемат престижна позиция в обществото – те се възприемат като хора с устойчиви етични принципи и неизменно желание да разкриват истината.

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

Екологичната журналистика се занимава с отразяването на екологични проблеми въз основа на специализирани познания, които я правят по-ефективна и убедителна. Журналистите работят сами (на свободна практика) над публикации, които обхващат изключително въпроси, свързани с околната среда или науката, или като кореспонденти на вестник или друга медия.

Екологичните журналисти трябва:

- да познават предмета на изследване, да избягват абстрактни обобщения, които предизвикват съмнение, да представят ясни аргументи и факти, които могат да бъдат проверени;
- да подхождат към проблемите на околната среда (като изменението на климата, например) като дългосрочни теми, които ще се разгърнат с времето по много и неочаквани начини;
- да избягват да повтарят онова, което хората вече са чували много пъти, а да представят нови гледни точки по важните въпроси;
- да избягват автоцензурата, а вместо това да пишат така, както те виждат нещата, оставяйки редакторите и издателите да решат дали нещо е твърде чувствително за публикуване;
- да обхващат всички гледни точки и да представят множество перспективи, без да внушават, че всички гледни точки са еднакво валидни.

